

OPETTAJIEN KÄHEYS KOULUISSA JA VARHAISKASVATUKSESSA – YLEISYYS JA YHTEYS SISÄYMPÄRISTÖN OLOSUHTEISIIN

Putus T¹, Vilén L¹, Atosuo J.²

¹ Turun yliopisto, Lääketieteellinen tiedekunta, kliininen laitos, TROSSI-yksikkö

² Turun yliopisto, Teknillinen tiedekunta, bioteknologian laitos

Johdanto

Opettajien käheydestä on hiljattain julkaistu väitöskirja, jonka keskeinen löydös oli yhteys sisäilmaongelmiin, mutta myös stressiin (1). Pitkittäistutkimusten tulos kuitenkin oli, että korjaus vähentää oireilua, mutta lisää stressiä (2). Oireiden ja stressin väliset yhteydet ovat monimutkaisia, joten aihepiiri edellyttää vielä paljon lisätutkimusta, Käheyteen liittyy selkeä työkyvyttömyyden uhka, joten varhaisen puuttumisen avulla voidaan todennäköisesti saada suuria säästöjä (1).

Materiaali ja menetelmät

- Sähköinen oirekysely OAJ:n jäsenkunnalle (vastaajia noin 4700), heistä 647 varhaiskasvatuksen työntekijöitä
- Toisena aineistona 66 koulun henkilökunta 22 paikkakunnalta ja 14 päiväkodin henkilökunta, yhteensä noin 1900 vastaajaa
- Oire- ja stressikyselyt samanlaiset eri aineistoissa

Tulokset

Käheyden esiintyvyys

- Koulujen opettajista joka kolmannella oli käheyttä tai muita ääniongelmia viikoittain tai päivittäin
- Varhaiskasvatuksen opettajista 27 % ilmoitti käheyttä viikoittain tai päivittäin
- Ajan myötä käheys on yleistynyt, vaikka stressi ja tupakointi ovat vähentyneet
- Samaan aikaan astma on yleistynyt

Rakennusten olosuhteet

- Päiväkotirakennukset jonkin verran paremmassa kunnossa kuin koulut
- Puurakennuksissa jonkin verran vähemmän oireita kuin kivirakenteisissa kiinteistöissä
- Sisäympäristön olosuhteissa ei ole havaittavissa suuria muutoksia ajan myötä
- Pölyisyys ja meluisuus ovat jonkin verran yleistyneet
- Käheyttä oli eniten kouluissa, joissa oli vain poistoilmanvaihto ja vähiten kouluissa, joissa oli avattavat ikkunat
- Käheyttä raportoitiin enemmän kohteissa, jotka odottivat korjauksia tai uudisrakennusta (käheyttä lähes joka toisella vastaajalla)
- Käheyttä oli vähiten kohteissa, joissa ei ole tiedossa korjaustarvetta (käheyttä 20 %:lla vastanneista)
- Kohteissa, joissa on tehty laaja peruskorjaus, oli selvästi vähemmän käheyttä kuin tiivistyskorjatuissa kohteissa
- Massiivihirsikohteiden vaikutusta käheyteen ei voida arvioida näiden kohteiden vähäisen määrän vuoksi

Johtopäätökset

Seuranta-aikana käheys on yleistynyt, mutta stressi vähentynyt. Samaan aikaan tupakointi opetuslalla on edelleen vähentynyt. Astma on yleistynyt.

Pöly ja melu ovat yleistyneet ja nämä ovat merkittäviä käheyden riskitekijöitä. Pinta- ja tiivistyskorjaukset eivät poista kiinteistöön liittyvää riskiä. Korjausten aikaiseen pölynhallintaan ja akustisiin olosuhteisiin tulisi edelleen kiinnittää huomiota henkilökunnan ääniongelmien vähentämiseksi.

1. Vertanen-Greis H. Voice disorders, stress, and indoor environmental quality: a cross-sectional study of Finnish teachers. Turun yliopisto Ser.D15612021.
2. Putus T, Vilén L, Atosuo J. The association between work-related stress, indoor air quality, and voice problems among teachers – Is there a trend? J Voice Oct 9:S0892-1997(21)00307-6. doi: 10.1016/j.jvoice.2021.09.007.

Kiitämme tutkimukseen osallistuneiden kuntien henkilökuntaa ja OAJ:n jäsenistöä yhteistyöstä.

Tutkimusrahoituksesta kiitämme opetus- ja kulttuuriministeriötä ja eduskuntaa.

